FarmKaset.ORG · ฟาร์มเกษตร

คู่มือปลูกพืช · เล่มที่ 26

คู่มือปลูกข้าวโพดหวาน

คู่มือปลูกข้าวโพดหวาน ตั้งแต่เลือกพันธุ์ ปลูก ใส่ปุ๋ย จนเก็บเกี่ยวฝักสด

9 บท · 5 ช่วง: ก่อนปลูก · ปลูก · ดูแล · แก้ปัญหาในแปลง · เก็บเกี่ยวและขาย

ฉบับปรับปรุง 22 พ.ย. 2569
ตรวจแหล่งอ้างอิง 22 พ.ย. 2569

อ่านฉบับล่าสุดออนไลน์ฟรี
farmkaset.org/xboard/sweetcorn-guide

เกี่ยวกับคู่มือเล่มนี้

คู่มือปลูกข้าวโพดหวานฉบับเกษตรกร ตามเอกสารของกรมวิชาการเกษตร ตั้งแต่เลือกพันธุ์ชัยนาท 2 และสงขลา 84-1 เตรียมดิน คลุกเมล็ด ระยะปลูกแถวเดี่ยวและแถวคู่ ปุ๋ย 15-15-15 และยูเรีย ให้น้ำ ถอนแยก วัชพืช โรคราน้ำค้าง ใบไหม้แผลใหญ่ ราสนิม หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้น หนอนเจาะฝัก ไปจนถึงเก็บเกี่ยว 18–20 วันหลังไหม 50% พร้อมปฏิทินนับจากวันปลูก

คู่มือเล่มนี้เรียบเรียงจากงานวิจัย เอกสารวิชาการ และคำแนะนำของหน่วยงานรัฐ ตัวเลขสำคัญมีเลขอ้างอิง [1] [2] ... ตรงกับรายการแหล่งอ้างอิงท้ายบท ข้อมูลที่หาแหล่งยืนยันไม่ได้ถูกตัดออก คำแนะนำเรื่องสารเคมีให้อ่านฉลากและปฏิบัติตามฉลากทุกครั้ง

เนื้อหาปรับปรุงอยู่เสมอ ฉบับพิมพ์นี้เป็นฉบับวันที่ 22 พ.ย. 2569 อ่านฉบับล่าสุดได้ที่ **farmkaset.org/xboard/sweetcorn-guide**

การใช้งานและการเผยแพร่

คู่มือปลูกข้าวโพดหวาน โดย FarmKaset.ORG อนุญาตให้ทุกบุคคลหรือองค์กร ทำสำเนาและแจกจ่ายได้ ทั้งไฟล์และฉบับพิมพ์ โดยไม่ต้องขออนุญาต แต่ไม่ควรแก้ไขเนื้อหา และต้องคงชื่อ FarmKaset.ORG ไว้ ตามสัญญาอนุญาต Creative Commons แสดงที่มา–ห้ามดัดแปลง 4.0 (CC BY-ND 4.0) **creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/deed.th**

มีคำถามเรื่องการปลูก ตั้งกระทู้ถามได้ฟรีที่ **farmkaset.org** สอบถามเรื่องปุ๋ยและยาที่แนะนำในคู่มือ โทร 090-592-8614 · LINE @FarmKaset

สารบัญ

ช่วงที่ 1 · ก่อนปลูก

1 รู้จักข้าวโพดหวาน 4

2 พันธุ์ข้าวโพดหวาน 6

3 ปฏิทินงานตามอายุข้าวโพดหวาน 7

ช่วงที่ 2 · ปลูก

4 เตรียมดิน เมล็ดพันธุ์ และวิธีปลูก 11

ช่วงที่ 3 · ดูแล

5 ปุ๋ย การให้น้ำ และถอนแยก 13

6 วัชพืช 15

ช่วงที่ 4 · แก้ปัญหาในแปลง

7 โรคข้าวโพดหวาน 16

8 แมลงศัตรูและหนู 17

ช่วงที่ 5 · เก็บเกี่ยวและขาย

9 เก็บเกี่ยว และปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว 19

บทที่ 1 · ช่วงที่ 1 ก่อนปลูก

รู้จักข้าวโพดหวาน

ข้าวโพดหวานปลูกกี่วันเก็บเกี่ยว ฝักแบบไหนขายได้ และขั้นตอนหลักตั้งแต่ปลูกถึงเก็บ

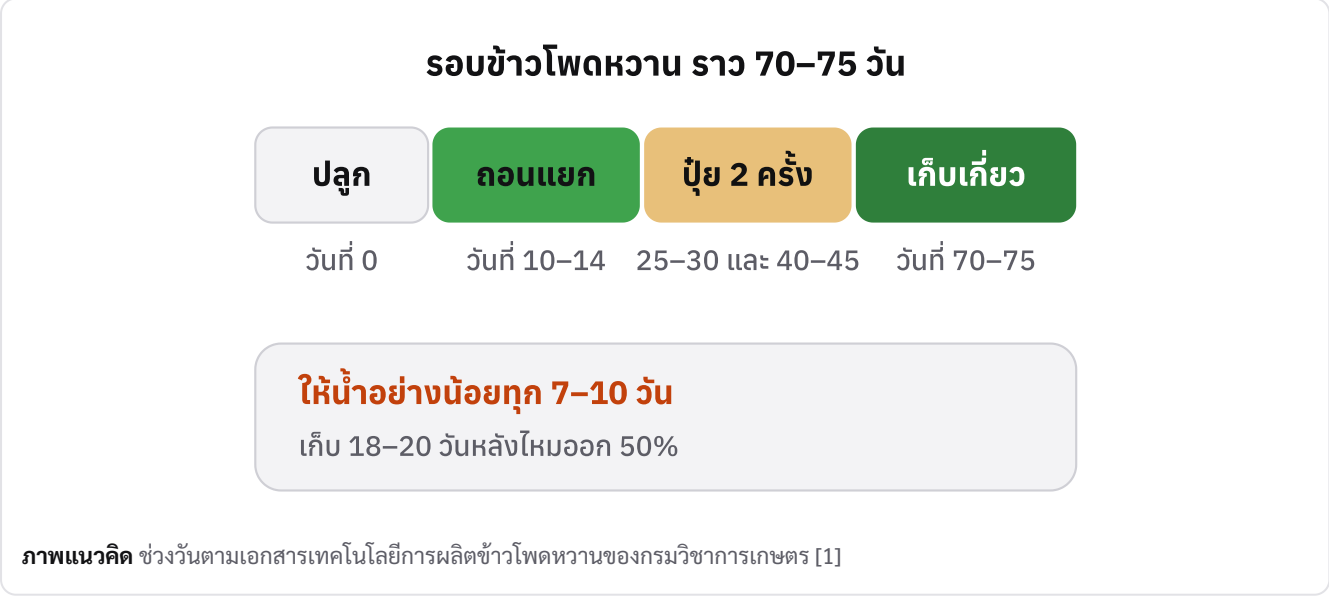
ทำเมื่อไหร่: **อ่านก่อนเริ่มปลูก**

สรุปสั้น

- ข้าวโพดหวานขายเป็นฝักสด เก็บเกี่ยว 18–20 วันหลังไหมออก 50% พันธุ์ที่เอกสารแนะนำเก็บเกี่ยวที่ 70–75 วัน [1]
- ฝักที่ดี: ฝักสดปอกเปลือกเส้นผ่านศูนย์กลาง 4–5 ซม. ยาว 18–20 ซม. ความหวานไม่ต่ำกว่า 12 °Brix [1]
- เอกสารระบุงานตามอายุพืช: ถอนแยก 10–14 วัน ปุ๋ยแต่งหน้า 25–30 และ 40–45 วัน [1]

รอบปลูกอย่างย่อ

1. **เตรียมดิน** ไถลึก 20–30 ซม. ตากดิน 7–10 วัน ไถแปร [1] (บท เตรียมดิน เมล็ดพันธุ์ และวิธีปลูก (หน้า 11))
2. **คลุกเมล็ด** และปลูก 1 ต้นต่อหลุม [1]
3. **ให้น้ำทันทีหลังปลูก** แล้วอย่างน้อยทุก 7–10 วัน [1] (บท ปุ๋ย การให้น้ำ และถอนแยก (หน้า 13))
4. **วันที่ 10–14** ถอนแยกให้เหลือ 1 ต้นต่อหลุม [1]
5. **วันที่ 25–30 และ 40–45** ใส่ปุ๋ยแต่งหน้า [1]
6. **เก็บเกี่ยว** 18–20 วันหลังไหม 50% [1] (บท เก็บเกี่ยว และปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว (หน้า 19))

ภาพแนวคิด ช่วงวันตามเอกสารเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานของกรมวิชาการเกษตร [1]

เอกสารที่ใช้เขียนเล่มนี้ไม่ได้ระบุเรื่องดิน ฤดูปลูก และต้นทุน จึงไม่มีบทเหล่านั้น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นอีกเล่มหนึ่งของคู่มือชุดนี้

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗

บทที่ 2 · ช่วงที่ 1 ก่อนปลูก

พันธุ์ข้าวโพดหวาน

พันธุ์ข้าวโพดหวานของกรมวิชาการเกษตรมีอะไรบ้าง ผลผลิตฝักทั้งเปลือกต่อไร่เท่าไร อายุเก็บเกี่ยวกี่วัน

ทำเมื่อไหร่: **ก่อนซื้อเมล็ดพันธุ์**

สรุปสั้น

- เอกสารแนะนำ 2 พันธุ์: ชัยนาท 2 (ฝักทั้งเปลือก 2,900–3,000 กก./ไร่ เก็บ 70–73 วัน) และสงขลา 84-1 (2,500–2,800 กก./ไร่ เก็บ 73–75 วัน) [1]
- ผลผลิตเป็นน้ำหนักฝักทั้งเปลือก ไม่ใช่เมล็ดปอกเปลือก [1]

พันธุ์	ลักษณะเด่น	ผลผลิตฝักทั้งเปลือก (กก./ไร่)	เก็บเกี่ยว (วัน)
ชัยนาท 2	ฝักมีขนาดใหญ่ ปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมต่างๆ	2,900–3,000	70–73
สงขลา 84-1	คุณภาพบริโภคดีมาก หวาน เยื่อหุ้มเมล็ดบาง นุ่ม	2,500–2,800	73–75

เอกสารเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน กรมวิชาการเกษตร [1] ผลผลิตเป็นค่าที่เอกสารระบุ ขึ้นกับพื้นที่และการดูแล

ฝักที่ขายได้

ฝักที่ดีต้องสมบูรณ์เต็มฝัก ไม่มีร่องรอยทำลายของโรคหรือแมลง ขนาดฝักสดปอกเปลือก เส้นผ่านศูนย์กลาง 4–5 ซม. ยาว 18–20 ซม. รูปทรงกระบอก เมล็ดเรียงเป็นระเบียบ สีเมล็ดสม่ำเสมอและตรงตามพันธุ์ ความหวานไม่ต่ำกว่า 12 องศาบริกซ์ [1] (บท เก็บเกี่ยว และปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว (หน้า 19))

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗

บทที่ 3 · ช่วงที่ 1 ก่อนปลูก

ปฏิทินงานตามอายุข้าวโพดหวาน

ข้าวโพดหวานต้องทำอะไรในแต่ละช่วงอายุ ถอนแยกวันที่เท่าไร ใส่ปุ๋ยสองครั้งวันไหน และเก็บเกี่ยววันไหน พร้อมเครื่องคำนวณจากวันปลูกของคุณ

ทำเมื่อไหร่: **ทั้งรอบการปลูก**

สรุปสั้น

- เอกสารไม่ได้ระบุเดือนปลูก จึงเป็นปฏิทินนับตามอายุ: ถอนแยก 10–14 วัน ปุ๋ยแต่งหน้า 25–30 และ 40–45 วัน เก็บเกี่ยวราว 70–75 วัน [1]
- ให้น้ำอย่างน้อยทุก 7–10 วัน [1]
- ใส่ปุ๋ยรองพื้น 15-15-15 ก่อนปลูก 67 กก./ไร่ [1]

ภาพรวมทั้งปี · ปฏิทินงานตามอายุข้าวโพดหวาน (หมุนหน้ากระดาษเพื่ออ่าน · เดือนเป็นค่าโดยประมาณ)

เดือน	เดือนที่ 1	เดือนที่ 2	เดือนที่ 3
ต้นทำอะไร	**ปลูก** · ต้นเล็ก	**ออกไหม** · ฝักอ่อน	
เก็บเกี่ยว (หน้า 19)			**วันที่ 70–75**
ปุ๋ย (หน้า 13)		**46-0-0 วัน 25–30** · **46-0-0 วัน 40–45**	
น้ำ (หน้า 13)	อย่างน้อยทุก 7–10 วัน		
ถอนแยก/ดายหญ้า (หน้า 15)	**ดายหญ้า**		
โรค/แมลง (หน้า 17)	ตรวจหนอนและโรคใบ		

คู่มือปลูกข้าวโพดหวาน โดย FarmKaset.ORG · อนุญาตให้ผู้อื่นนำไปใช้ต่อได้ (ไม่ใช่เพื่อการค้า) · CC BY-ND 4.0

เดือนเป็นค่าโดยประมาณ ฝนแต่ละปีและแต่ละพื้นที่มาเร็วช้าต่างกัน ให้ดูฝนจริงในพื้นที่ประกอบ

เดือนไหน ทำอะไร

วันที่ 0 ก่อนปลูกถึงวันปลูก

เตรียมดินและปลูก

- ไถลึก 20–30 ซม. ตากดิน 7–10 วัน ไถแปร (บท เตรียมดิน เมล็ดพันธุ์ และวิธีปลูก (หน้า 11))
- ปุ๋ย 15-15-15 รองพื้น 67 กก./ไร่ (บท ปุ๋ย การให้น้ำ และถอนแยก (หน้า 13))
- คลุกเมล็ด แล้วปลูก 1 ต้นต่อหลุม ให้น้ำทันที

วันที่ 7–21 ต้นเล็ก

ถอนแยก ดายหญ้า

- **วันที่ 10–14** ถอนแยกเหลือ 1 ต้นต่อหลุม
- ดายหญ้าครั้งแรกอายุ 2–3 สัปดาห์ (บท วัชพืช (หน้า 15))
- ให้น้ำอย่างน้อยทุก 7–10 วัน

วันที่ 25–45 โตเร็ว

ปุ๋ยแต่งหน้า

- **วันที่ 25–30 และ 40–45** ใส่ยูเรีย 22 กก./ไร่ ครั้งละ โรยข้างแถวแล้วพรวนกลบ (บท ปุ๋ย การให้น้ำ และถอนแยก (หน้า 13))
- ตรวจหนอนและโรคใบ (บท แมลงศัตรูและหนู (หน้า 17) และบท โรคข้าวโพดหวาน (หน้า 16))

วันที่ 55–75 ออกไหม ถึงฝักแก่

เก็บเกี่ยว

- เก็บที่ 18–20 วันหลังไหมออก 50% (บท เก็บเกี่ยว และปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว (หน้า 19))
- หยุดพ่นสารก่อนเก็บตามฉลาก (เพลี้ยอ่อนที่เอกสารระบุหยุด 14 วัน หนอนเจาะฝักหยุด 7 วัน)

ไม่มีเดือนปลูกในปฏิทิน

เอกสารที่ใช้ [1] ไม่ได้ระบุเดือนปลูกของแต่ละภาค ปฏิทินนี้จึงนับเป็นวันหลังปลูก ส่วนเดือนปลูกให้ถามเจ้าหน้าที่เกษตรในพื้นที่ ถ้าวางแผนการให้น้ำ ควรเลือกช่วงที่ให้น้ำได้อย่างน้อยทุก 7–10 วัน

ใส่วันปลูกของคุณ ระบบจะนับวันของแต่ละงานให้

ใช้ได้ในฉบับออนไลน์ ใส่ตัวเลขของแปลงตัวเองได้ สแกน QR หรือเปิด **farmkaset.org/xboard/sweetcorn-guide/calendar**

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗

บทที่ 4 · ช่วงที่ 2 ปลูก

เตรียมดิน เมล็ดพันธุ์ และวิธีปลูก

เตรียมดินปลูกข้าวโพดหวานอย่างไร คลุกเมล็ดกันราน้ำค้างและแมลงอย่างไร ปลูกแถวเดี่ยวกับแถวคู่ต่างกันอย่างไร

ทำเมื่อไหร่: **ก่อนปลูกและวันปลูก**

สรุปสั้น

- ไถลึก 20–30 ซม. ตากดินทิ้งไว้ 7–10 วัน ไถแปรเพื่อย่อยดิน [1]
- คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกกันราน้ำค้างและแมลงศัตรูทำลายต้นอ่อน [1]
- แถวเดี่ยว 75 × 25 ซม. หรือแถวคู่ (แถว 70 ซม. สันร่อง 120 ซม. ต้น 25 ซม.) หลุมละ 1 ต้น [1]

เตรียมดิน

ไถลึก 20–30 เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ 7–10 วัน ไถแปรเพื่อย่อยดิน [1] ใส่ปุ๋ย 15-15-15 รองพื้นก่อนไถแปรหรือพรวน (บท ปุ๋ย การให้น้ำ และถอนแยก (หน้า 13))

เตรียมเมล็ดพันธุ์

- คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารเมทาแลกซิล 35% อีเอส อัตรา 7 มล. ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กก. เพื่อป้องกันโรคราน้ำค้าง [1] (ดูบท โรคข้าวโพดหวาน (หน้า 16))
- คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารอิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิลยูเอส อัตรา 5 กรัม ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กก. เพื่อป้องกันแมลงศัตรูทำลายต้นอ่อน [1]
- ถ้าความเข้มข้นของผลิตภัณฑ์ต่างจากที่ระบุ ใช้อัตราตามฉลาก และสวมถุงมือขณะคลุก

วิธีปลูก

แบบ	ระยะ	จำนวนต้นต่อหลุม
แถวเดี่ยว (บนสันร่องหรือข้างร่อง)	ระหว่างแถว 75 ซม. ระหว่างต้น 25 ซม.	1
แถวคู่ (ข้างร่องหรือไม่มีร่อง)	ระหว่างแถว 70 ซม. ระหว่างสันร่อง 120 ซม. ระหว่างต้น 25 ซม.	1

เอกสารเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน กรมวิชาการเกษตร [1]

คำนวณจำนวนหลุมต่อไร่จากระยะปลูก
ใช้ได้ในฉบับออนไลน์ ใส่ตัวเลขของแปลงตัวเองได้ สแกน QR หรือเปิด **farmkaset.org/xboard/sweetcorn-guide/planting**

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗

บทที่ 5 · ช่วงที่ 3 ดูแล

ปุ๋ย การให้น้ำ และถอนแยก

ใส่ปุ๋ยข้าวโพดหวานสูตรอะไร กี่กิโลกรัมต่อไร่ วันที่เท่าไร ให้น้ำทุกกี่วัน และถอนแยกเมื่อไหร่

ทำเมื่อไหร่: **ก่อนปลูกถึง 45 วัน**

สรุปสั้น

- รองพื้น 15-15-15 อัตรา 67 กก./ไร่ ก่อนไถแปรหรือพรวน หรือก่อนหยอดเมล็ด [1]
- แต่งหน้า ยูเรีย 46-0-0 อัตรา 22 กก./ไร่ เมื่ออายุ 25–30 วัน และ 40–45 วัน โรยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบปุ๋ย [1]
- ให้น้ำทันทีหลังปลูก แล้วอย่างน้อยทุก 7–10 วัน ถอนแยกเหลือ 1 ต้นต่อหลุมเมื่ออายุ 10–14 วัน [1]

ปุ๋ย

ช่วง	ปุ๋ย	อัตรา (กก./ไร่)	วิธีใส่
รองพื้น	15-15-15	67	ก่อนไถแปรหรือพรวน หรือก่อนหยอดเมล็ดพันธุ์
แต่งหน้า ครั้งที่ 1 (อายุ 25–30 วัน)	46-0-0	22	โรยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบปุ๋ย
แต่งหน้า ครั้งที่ 2 (อายุ 40–45 วัน)	46-0-0	22	โรยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบปุ๋ย

เอกสารเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน กรมวิชาการเกษตร [1] ถ้ามีผลวิเคราะห์ดินให้ใส่ตามผลวิเคราะห์

ส่งดินตรวจได้ที่ไหน

ส่งตัวอย่างดินเข้าตรวจวิเคราะห์ได้ที่ iLab (ilab.work) ดูวิธีเก็บตัวอย่างให้ถูกต้องได้ที่ วิธีเก็บตัวอย่างดินส่งตรวจ หรือสอบถามสถานีพัฒนาที่ดินในจังหวัดของกรมพัฒนาที่ดิน เมื่อได้ผลแล้วนำค่า pH อินทรียวัตถุ ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม มาใช้เลือกสูตรและอัตราปุ๋ยในคู่มือเล่มนี้

การให้น้ำ

- ให้น้ำทันทีหลังปลูก เพื่อให้เมล็ดงอกสม่ำเสมอ [1]
- ให้น้ำสม่ำเสมออย่างน้อยทุก 7–10 วัน โดยวิธีพ่นฝอย ปล่อยตามร่อง หรือให้น้ำแบบปล่อยท่วม [1]

ถอนแยก

ถอนแยกให้เหลือ 1 ต้นต่อหลุม เมื่อข้าวโพดหวานอายุ 10–14 วัน [1] (ปฏิทินบท ปฏิทินงานตามอายุข้าวโพดหวาน (หน้า 7))

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗

บทที่ 6 · ช่วงที่ 3 ดูแล

วัชพืช

จัดการวัชพืชในแปลงข้าวโพดหวานอย่างไร ไถตากดินกี่วัน ดายครั้งแรกเมื่อไหร่ และเอกสารระบุสารกำจัดวัชพืชอย่างไร

ทำเมื่อไหร่: **ก่อนปลูกและ 2–3 สัปดาห์**

สรุปสั้น

- ก่อนปลูกไถเตรียมดินให้ลึกไม่น้อยกว่า 15 ซม. ตากดินทิ้งไว้ประมาณ 10–15 วัน [1]
- ดายหญ้าด้วยจอบระหว่างแถว 1–2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่ออายุ 2–3 สัปดาห์ [1]
- เอกสารระบุสารกำจัดวัชพืชหลายประเภทแต่ไม่ได้ระบุอัตรา คู่มือนี้จึงไม่ลงอัตรา [1]

- **ก่อนปลูก** การไถเตรียมดินควรเตรียมดินให้ได้ระดับความลึกไม่น้อยกว่า 15 ซม. ตากดินทิ้งไว้ประมาณ 10–15 วัน [1]
- **หลังปลูก** ใช้จอบดายระหว่างแถวข้าวโพด ทำประมาณ 1–2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อข้าวโพดอายุ 2–3 สัปดาห์ การใช้เครื่องจักรกลหรือแรงงานสัตว์โดยพรวนระหว่างแถวข้าวโพด อาจทำประมาณ 1–2 ครั้ง เช่นเดียวกับการใช้จอบดาย [1] (ปฏิทินบท ปฏิทินงานตามอายุข้าวโพดหวาน (หน้า 7))
- **สารกำจัดวัชพืช** เอกสารกล่าวว่ามีหลายประเภทและหลายชนิด เลือกใช้ชนิดใดชนิดหนึ่งได้ตามสภาพและวิธีการจัดการข้าวโพดและชนิดวัชพืช เช่น อะซีโทคลอร์ [1] ให้ใช้ตามฉลากของผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนกับข้าวโพดหวาน และห้ามใช้พาราควอต (ห้ามตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2563 [2])

วัชพืชที่พบบ่อย

ประเภท	ตัวอย่างที่เอกสารระบุ
ใบแคบ	หญ้านกสีชมพู หญ้าตีนติด หญ้าตีนนก
ใบกว้าง	ผักโขม ผักโขมหนาม ผักเบี้ยดิน
กก	แห้วหมู กกทราย

เอกสารเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน กรมวิชาการเกษตร [1]

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗
2. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2563 มีผล 1 มิถุนายน 2563 (พาราควอตและคลอร์ไพริฟอสเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4).

บทที่ 7 · ช่วงที่ 4 แก้ปัญหาในแปลง

โรคข้าวโพดหวาน

โรคราน้ำค้าง ใบไหม้แผลใหญ่ และราสนิมข้าวโพดหวานป้องกันอย่างไร คลุกเมล็ดและพ่นสารเมื่อไหร่

ทำเมื่อไหร่: **ตลอดรอบการปลูก**

สรุปสั้น

- เอกสารระบุ 3 โรค: ราน้ำค้าง ใบไหม้แผลใหญ่ และราสนิม [1]
- ราน้ำค้างป้องกันตั้งแต่คลุกเมล็ดก่อนปลูก หรือพ่นสารตั้งแต่ต้นอายุ 7 วัน [1]
- ใบไหม้แผลใหญ่และราสนิม พ่นเมื่อเริ่มพบอาการ [1]

โรค	ป้องกันกำจัด (เอกสาร [1])
ราน้ำค้าง	คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยเมทาแลกซิล 35% ดีเอส อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กก. หรือเมทาแลกซิล-เอ็ม 35% อีเอส อัตรา 3.5 มล. ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กก. หรือเมื่อข้าวโพดอายุ 7 วัน พ่นไดเมโทมอร์ฟ 50% ดับเบิลยูพี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน จำนวน 3–4 ครั้ง
ใบไหม้แผลใหญ่	เมื่อเริ่มพบอาการ พ่นอะซอกซีสโตรบิน+ไดฟีโนโคนาโซล 20+12.5% เอสซี อัตรา 10 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือโพรพิโคนาโซล 25% อีซี อัตรา 50 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน
ราสนิม	เมื่อเริ่มพบอาการ พ่นไดฟีโนโคนาโซล 25% อีซี อัตรา 20 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นบริเวณที่ใบมีอาการ

ถ้าความเข้มข้นของผลิตภัณฑ์ต่างจากที่ระบุใช้อัตราตามฉลาก สลับกลุ่มสาร และเว้นระยะก่อนเก็บเกี่ยวตามฉลาก ตรวจว่าผลิตภัณฑ์จดทะเบียนกับข้าวโพดหวานก่อนใช้

คลุกเมล็ดตามขั้นตอนในบท เตรียมดิน เมล็ดพันธุ์ และวิธีปลูก (หน้า 11) และตรวจแปลงตามปฏิทินบท ปฏิทินงานตามอายุข้าวโพดหวาน (หน้า 7)

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗

บทที่ 8 · ช่วงที่ 4 แก้ปัญหาในแปลง

แมลงศัตรูและหนู

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนกระทู้หอม หนอนเจาะลำต้น หนอนเจาะฝัก เพลี้ยอ่อน และหนูทำความเสียหายอย่างไร พ่นเมื่อพบระดับไหน และหยุดพ่นก่อนเก็บกี่วัน

ทำเมื่อไหร่: **ตลอดรอบการปลูก**

สรุปสั้น

- เอกสารระบุศัตรู 6 ชนิด: หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนกระทู้หอม หนอนเจาะลำต้น หนอนเจาะฝัก เพลี้ยอ่อน และหนู [1]
- ฝักสดที่รับประทานต้องหยุดพ่นสารก่อนเก็บ: หนอนเจาะฝักอย่างน้อย 7 วัน เพลี้ยอ่อนอย่างน้อย 14 วัน [1]
- ตรวจฉลากทุกครั้ง ข้าวโพดหวานบริโภคฝักสด

ศัตรู	ป้องกันกำจัด (เอกสาร [1])
หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด	หากพบกลุ่มไข่ ตัวหนอน หรือร่องรอยการทำลายที่ผิวใบ หรือใบมีรอยกัดขาด ให้เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งแล้วพ่นด้วยชีวภัณฑ์เชื้อบีที (สายพันธุ์ไอซาไว หรือเคอร์สตาร์กี้) อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 4–7 วัน หรือพ่นสารเคมี สไปนีโทแรม 12% เอสซี 20 มล. หรืออิมาเมกตินเบนโซเอท 1.92% อีซี 20 มล. หรืออินดอกซาคาร์บ 15% เอสซี 30 มล. หรือคลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% เอสซี 30 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร
หนอนกระทู้หอม	ในข้าวโพดอายุ 1–2 สัปดาห์ หากพบหนอนเฉลี่ย 2–3 ตัวต่อต้น ให้พ่นไวรัสเอ็นพีวีของหนอนกระทู้หอม 10–20 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร 1–2 ครั้ง ห่างกัน 5 วัน หรือเบตาไซฟลูทริน 2.5% อีซี 40 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร 1–2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน
หนอนเจาะลำต้น	หากพบการทำลายระยะก่อนออกดอก ยอดหรือใบถูกทำลาย 30 ต้นต่อข้าวโพด 100 ต้น ระยะออกดอก หนอนมากกว่า 50 ตัวต่อ 100 ต้น หรือรูเจาะมากกว่า 50 รูต่อ 100 ต้น ให้พ่นสารตามที่เอกสารระบุ เช่น ฟิโพรนิล 5% เอสซี 20 มล. หรือคลอร์ฟลูอาซูรอน 5% อีซี 25 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร (เอกสารระบุสารอีกชนิดหนึ่งที่อ่านชื่อไม่ชัด จึงไม่ลง)
หนอนเจาะฝัก (หนอนเจาะสมอฝ้าย)	การจับหนอนทำลายเป็นวิธีที่ดีที่สุดในพื้นที่ขนาดเล็ก ถ้าจำเป็นต้องพ่นสารควรใช้ในระยะหนอนทั้งเล็กจึงจะได้ผลดี เมื่อพบหนอน 1 ตัวต่อต้น พ่นด้วยไวรัสเอ็นพีวีของหนอนเจาะสมอฝ้าย 20–30 มล. หรือฟิโพรนิล 5% เอสซี 20 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะฝักที่เส้นไหมถูกทำลาย หยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 7 วัน
เพลี้ยอ่อน	เมื่อพบความหนาแน่นระยะก่อนออกดอกมากกว่า 25% ของพื้นที่ใบทั้งต้น หรือระยะออกดอกมากกว่า 25% ของช่อ พ่นคาร์บาริล 85% ดับเบิลยูพี 50 กรัม หรือเบตาไซฟลูทริน 2.5% อีซี 40 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร หยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 14 วัน
หนู	ใช้วิธีป้องกันกำจัดแบบผสมผสาน: กำจัดวัชพืชในแปลงให้สะอาด ใช้กรงดักหรือกับดัก ใช้เหยื่อพิษซิงค์ฟอสไฟด์ 80% ผสมปลายข้าวและรำข้าวสัดส่วน 1:97:2 โดยน้ำหนัก หรือโฟลคูมาเฟน 0.005% โบรมาดิโอโลน 0.005% หรือไดฟิทิอาโลน 0.0025%

เอกสารเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน กรมวิชาการเกษตร [1] ถ้าความเข้มข้นของผลิตภัณฑ์ต่างจากที่ระบุใช้อัตราตามฉลาก สลับกลุ่มสาร และเว้นระยะก่อนเก็บเกี่ยวตามฉลาก

ตรวจฉลากก่อนใช้ และระวังเหยื่อพิษหนู

การขึ้นทะเบียนสารเปลี่ยนไปตามเวลา ให้ตรวจว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อระบุข้าวโพดหวานและศัตรูเป้าหมายบนฉลาก เหยื่อพิษหนูเป็นอันตรายต่อคนและสัตว์เลี้ยง ใช้ตามฉลากและเก็บให้พ้นมือเด็ก

เก็บกลุ่มไข่ ตัวหนอนทิ้ง และตรวจแปลงตามปฏิทินบท ปฏิทินงานตามอายุข้าวโพดหวาน (หน้า 7) หยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวตามบท เก็บเกี่ยว และปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว (หน้า 19)

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗

บทที่ 9 · ช่วงที่ 5 เก็บเกี่ยวและขาย

เก็บเกี่ยว และปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว

เก็บข้าวโพดหวานเมื่อไหร่ ดูสีไหมและเมล็ดปลายฝักอย่างไร ฝักที่ดีเป็นอย่างไร และหลังเก็บต้องทำอะไรเพื่อไม่ให้ฝักเสีย

ทำเมื่อไหร่: **18–20 วันหลังไหม 50%**

สรุปสั้น

- เก็บเกี่ยว 18–20 วันหลังไหมออก 50% ของพื้นที่ปลูก [1]
- สังเกตสีไหมเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม ปอกเปลือกฝักบนสุด เมล็ดที่อยู่ปลายสุดของฝักมีสีเหลืองอ่อน ถ้าเป็นสีขาวแสดงว่ายังอ่อนเกินไป [1]
- หลังเก็บรีบนำฝักเข้าที่ร่ม ไม่ให้ถูกแสงแดด [1]

เก็บเมื่อไหร่

- เก็บเกี่ยว 18–20 วันหลังไหมออก 50% ของพื้นที่ปลูก [1]
- สังเกตจากสีของไหมที่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม [1]
- เมื่อฉีกเปลือกข้าวโพดหวานฝักบนสุด เมล็ดที่อยู่ปลายสุดของฝักจะมีสีเหลืองอ่อน หากเป็นสีขาว แสดงว่ายังอ่อนเกินไป [1]
- ใช้มือหักฝักสดให้ถึงบริเวณก้านฝักที่ติดลำต้น [1]

ฝักที่ดี

ลักษณะ	เกณฑ์
ฝัก	สมบูรณ์เต็มฝัก ไม่มีร่องรอยทำลายของโรคหรือแมลง
ขนาด (ฝักสดปอกเปลือก)	เส้นผ่านศูนย์กลาง 4–5 ซม. ยาว 18–20 ซม. รูปทรงกระบอก
เมล็ด	เรียงเป็นระเบียบ เส้นไหมหลุดออกจากเมล็ดง่ายและไม่ติดตามร่องเมล็ด สีสม่ำเสมอและตรงตามพันธุ์
ความหวาน	ไม่ต่ำกว่า 12 องศาบริกซ์

เอกสารเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน กรมวิชาการเกษตร [1]

หลังเก็บเกี่ยว

- รีบนำฝักเข้าในร่ม เพื่อไม่ให้ถูกแสงแดด [1]
- สถานที่เก็บชั่วคราวควรมีอากาศถ่ายเทสะดวก ห่างไกลจากสิ่งปฏิกูล สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี และมูลสัตว์ [1]
- ไม่ควรกองสุมฝักสูงเกินไป ควรมีการถ่ายเทอากาศภายในกองภาชนะที่ใช้บรรจุฝัก ควรล้างทำความสะอาดอย่างดี [1]
- เมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จสิ้น ควรไถกลบซากต้นข้าวโพดหวาน เพื่ออนุรักษ์ดิน ปรับปรุงโครงสร้างดิน และคืนธาตุอาหารลงสู่ดิน [1]

เอกสารยังไม่ครอบคลุม

เอกสารที่ใช้ไม่ได้ระบุราคา ต้นทุน การคัดเกรดขนาดฝัก หรืออุณหภูมิเก็บรักษา จึงไม่มีบทต้นทุน ให้สอบถามผู้รับซื้อ

แหล่งอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน กรมวิชาการเกษตร. *เอกสารคำแนะนำ เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน*. doa.go.th ↗

ถามต่อได้ที่ FarmKaset.ORG

ตั้งกระทู้ถาม
ชาวสวนและสมาชิกช่วยกันตอบ ฟรี

อ่านฉบับล่าสุด
คู่มือปลูกข้าวโพดหวาน ออนไลน์

สอบถามเรื่องปุ๋ยและยา
โทร 090-592-8614 · LINE @FarmKaset

คู่มือปลูกข้าวโพดหวาน โดย FarmKaset.ORG · อนุญาตให้ทุกบุคคลหรือองค์กร ทำสำเนาแจกจ่ายได้ (ไม่ควรแก้ไข) · CC BY-ND 4.0